

Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Oirschot houdende regels omtrent uitvoering Drank- en Horecawet Preventie- en Handhavingsplan Alcohol

1 juli 2014 – 1 juli 2018

1 Inleiding

Gemeenten zijn sinds 2013 de belangrijkste uitvoerder van de Drank- en Horecawet (DHW). Zowel op juridisch-, handhavings-, en educatief vlak is de gemeente de regisseur van het alcoholbeleid. Een van de voornaamste doelen van de DHW is dat ze de jeugd beschermt tegen de schadelijke effecten die alcohol kan hebben op de gezondheid en de veiligheid. Elk kind heeft het recht om op een gezonde en veilige manier op te groeien.

Per 1 januari 2014 zijn een aantal wijzigingen in de DHW van kracht geworden. De leeftijdsgrens voor alcoholhoudende drank is verhoogd van 16 naar 18 jaar. Aan jongeren onder de 18 jaar mag geen alcoholhoudende drank worden verkocht. Ook mogen jongeren onder de 18 geen drank bij zich hebben op voor het publiek toegankelijke plaatsen (straat, park, café etc.).

Voor de toezichthouders van de gemeente betekent dit dat zij vanaf 1 januari 2014 voor alle alcoholhoudende drank (zwak en sterk) een leeftijdsgrens van 18 jaar moeten hanteren.

Naast bovengenoemde leeftijdsgrensverhoging is in de wet opgenomen dat gemeenten een preventie- en handhavingsplan alcohol moeten opstellen. Uiterlijk 1 juli 2014 moet het eerste preventie- en handhavingsplan vastgesteld zijn door de gemeenteraad. Het preventie- en handhavingsplan bevat de hoofdzaken van het beleid betreffende de preventie van alcoholgebruik, met name onder jongeren, en de handhaving van de wet.

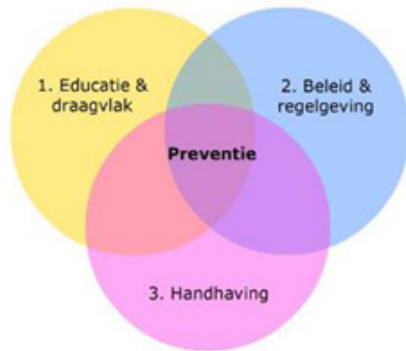
Inhoud plan

In het plan moet in ieder geval worden aangegeven:

- a. Wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol;
- b. Welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen, al dan niet in samenhang met andere preventieprogramma's in het kader van het Lokaal Gezondheidsbeleid
- c. De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- d. Welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

Verbinding preventie en handhaving

Effectief preventiebeleid alsmede effectieve handhaving door gemeentelijke toezichthouders is van belang om de naleving van de DHW (onder andere de nieuwe leeftijdsgrens) te vergroten. Preventie en handhaving zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dit nieuwe Preventie- en Handhavingsplan 'Alcohol' biedt dan ook een uitgelezen mogelijkheid om preventie en handhaving met elkaar te verbinden. Dit komt zowel ten goede aan de gezondheid van de inwoners van Oirschot als aan de preventie van alcohol gerelateerde problemen rond veiligheid en overlast, zoals vernielingen en geweld. De figuur hieronder illustreert de pijlers van het regionale alcoholmatigingsproject 'Laat je niet flessen' en de verbinding tussen onder andere preventie en handhaving.

Figuur: Pijlers alcoholmatigingsproject 'Laat je niet flessen'

Betrokkenheid organisaties Oirschot

Dit preventie-handavingsplan alcohol is opgesteld in samenwerking met de Adviseur Lokaal Gezondheidsbeleid van de GGD Brabant-Zuidoost. Een specifiek voor dit doel ingestelde werkgroep met vertegenwoordigers van Novadic-Kentron, Halt, GGD Brabant-Zuidoost, Jongerenwerk, politie, en gemeente (volksgezondheid, jeugd, veiligheid en handhaving) heeft meegewerkt aan het tot stand komen van het plan.

Voor verenigingen (sport-en buurtverenigingen) heeft op 17 maart 2014 een informatieve en oriënterende bijeenkomst plaatsgevonden, waarbij ervaringen zijn gedeeld over het handhaven van de leeftijdsgrens van 18 jaar.

In het reguliere horecaoverleg met de gemeente is de nieuwe wetgeving besproken. Op 20 mei heeft overleg plaats gevonden met de vertegenwoordigers van de horeca, supermarkten en de slijterij.

Betrokkenheid gemeenteraad

Op 24 juni 2014 heeft de gemeenteraad dit plan vastgesteld.

Looptijd

In de DHW is vastgelegd dat het Preventie- en Handavingsplan 'Alcohol' gelijktijdig met de lokale nota gezondheidsbeleid dient te worden vastgesteld. De Nota Lokaal Gezondheidsbeleid Oirschot heeft een looptijd van 2011 t/m 2014. Om gelijk te lopen met de regio, en na het opstellen van de volgende regionale toekomstverkenning van de GGD in 2015 (die als basis dient voor de nota LGB), stellen wij de gemeenteraad voor de huidige nota LGB met een jaar te verlengen en de volgende nota LGB per 1 januari 2016 te laten ingaan.

Het Preventie- en Handavingsplan 'Alcohol' wordt voorlopig vastgesteld voor 4 jaar. Bij tussentijdse vaststelling van de nieuwe nota LGB zal de looptijd van het Preventie-Handavingsplan tegelijkertijd worden aangepast aan de looptijd van de nota Lokaal Gezondheidsbeleid zodat beide beleidsstukken gelijk lopen wat betreft looptijd.

2 Doelstellingen van beleid

2.1 Alcoholgebruik jongeren in Oirschot

Uit de monitorcijfers van de GGD van 2011-2012 blijkt dat 49% procent van de jongeren in Oirschot tussen 12 en 18 jaar alcohol heeft gedronken in de maand voorafgaand aan het onderzoek, in de regio is dat minder namelijk 41%. Van de jongeren die drinken, drinkt 78% van hen 5 glazen of meer op een avond (ook wel binge drinken genoemd, binge drinken is in een groep of alleen tijdens één gelegenheid veel meer drinken dan verantwoord is). 15% van de jongeren drinkt 20 glazen of meer per week. Het aantal jongeren (van de jongeren die drinken) dat de afgelopen maand dronken/aangeschoten is geweest is 47%.

Wanneer we kijken naar de totale groep jongeren (dus jongeren die wel en die geen alcohol drinken) dan valt op dat er in Oirschot meer extreme drinkers zijn vergeleken met de regio (meer jongeren die op een gelegenheid 5 glazen of meer drinken en meer jongeren die 20 glazen of meer per week drinken). Van de volwassenen in Oirschot drinkt 88%. Bij de volwassenen zijn de meeste binge drinkers de jong volwassenen (19 t/m 24 jaar). Meer dan de helft (55%) van de ouders vindt het volgens de jongeren goed dat zij alcohol drinken, 18% van de ouders raadt het af.

De negatieve gezondheidseffecten van alcohol worden vaak onderschat. Alcoholgebruik is uitermate ongezond voor kinderen en jonge mensen. Ondermeer heeft alcoholgebruik een negatief effect op de hersenen. Als er in de puberjaren veel wordt gedronken, ontwikkelt het brein zich minder goed. Vooral het drinken van veel alcohol in korte tijd is slecht voor het brein. Jong beginnen met drinken verhoogt bovendien de kans op overmatig gebruik en verslaving op latere leeftijd aanzienlijk.

Pubers met alcoholproblemen scoren lager dan andere jongeren op taalvaardigheid, intelligentie, aandacht en ruimtelijk inzicht. Overmatig alcoholgebruik vergroot ook de kans op verkeersongevallen, letselschade, geweld (waaronder ook seksueel geweld) en onveilig vrijen. Gewelddelicten worden vaak gepleegd onder invloed van alcohol en/of in combinatie met drugs. Over het algemeen neemt de kans op agressief gedrag toe naarmate men meer drinkt. Ook lijkt de ernst van de delicten toe te nemen naarmate er meer gedronken wordt. Uit onderzoek komt naar voren dat bij geweld onder invloed van alcohol in bijna de helft van de gevallen sprake is van 'zwaar geweld'. In een derde van de zaken leidde dit tot ernstig letsel bij slachtoffers. De verdachten waren vaak jong; 42% was nog geen 24 jaar.

2.2 Doelgroep

Einddoelgroep van dit preventie- en handavingsplan zijn jongeren en jongvolwassenen tot 25 jaar. Het accent ligt nadrukkelijk op de groep onder de 18 jaar. Het is bekend dat de gezondheidsschade van alcoholgebruik het grootst is onder de 18 jaar. Jongeren onder de 18 jaar zijn fysiek nog niet geheel volwassen en met name de hersenen zijn nog volop in ontwikkeling. Alcohol kan deze ontwikkeling schaden. Met dit gegeven in het achterhoofd heeft de centrale overheid de leeftijdsgrens voor verkoop én bezit van alcohol verhoogd naar 18 jaar. Het toezicht op de naleving van deze leeftijdsgrens wordt als een belangrijke prioriteit beschouwd binnen het gemeentelijk preventie- en handavingsbeleid. Voor 18-25 jarigen gaat het vooral om het voorkomen van overmatig alcoholgebruik. De uitgaansavonden zijn hierbij een belangrijk risicomoment. Gezien de ontwikkeling van de hersenen tot ongeveer 25 jaar, de oververtegenwoordiging van de leeftijdsklasse tot 25 jaar in het uitgaansleven én de relatie van alcohol met het uitgaansleven (met de daarbij behorende risico's op dronkenschap, soms uitmondend in een alcoholvergiftiging) ligt de nadruk van dit plan, als het gaat om handhaving, in het bijzonder op de uitgaanssetting. Naast gezondheidsproblematiek is veiligheidsproblematiek (zoals geweld, verkeersongevallen) een belangrijke motivatie om aandacht te besteden aan deze leeftijdsgroep.

2.3 Doelstellingen

Artikel 43a van de DHW schrijft voor dat gemeenten moeten aangeven wat de doelstellingen van het preventie- en handavingsbeleid alcohol zijn. Op basis van de Drank- en Horecawet kunnen twee algemene hoofddoelstellingen worden onderscheiden:

- Afname alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de 25 jaar met in het bijzonder onder de 18 jaar
- Afname dronkenschap (met name tijdens uitgaansavonden in het publieke domein).

De ambitie van dit beleidsplan is dat jongeren op een zo gezonde en veilig mogelijke wijze kunnen opgroeien, zodat hun talenten zo optimaal mogelijk tot ontwikkeling kunnen komen. Daarvoor hanteren we de norm 'onder de 18 jaar geen alcohol' en in de leeftijd van 18 tot 25 jaar met mate.

De doelstellingen sluiten aan bij de in de nota Lokaal Gezondheidsbeleid geformuleerde doelstellingen over aanpak schadelijk alcoholgebruik. De gemeente Oirschot streeft met het lokaal gezondheidsbeleid naar het voorkómen en het vroegtijdig opsporen van gezondheidsproblemen onder de inwoners en naar bescherming en bevordering van het lichamelijk, geestelijk en sociaal welbevinden van de inwoners, waarbij leefstijl en gedrag, sociale en fysieke omgeving en zorgvoorzieningen mede van invloed zijn.

Daarnaast zijn nog een aantal aanvullende doelstellingen ten aanzien van preventie en handhaving omtrent 'alcohol' geformuleerd:

- Het verantwoord verstrekken aan en gebruiken van alcohol (inclusief het voorkomen van het doorschenken van alcohol aan dronken personen), met name gericht op jongeren;
- Het naleven van alcoholgerelateerde wet- en regelgeving door alcoholverstrekkers en jongeren, o.a. DHW en Algemene plaatselijke verordening (Apv);
- Het doelmatig inzetten van de toezichts- en handavingscapaciteit gericht op naleving van alcoholgerelateerde wet- en regelgeving, o.a. DHW en Apv;
- Duidelijkheid creëren voor betrokken partijen (alcoholverstrekkers, onderwijs, ouders en jongeren) in op te leggen sancties bij alcoholgerelateerde overtredingen.

2.4 Integrale aanpak

Het uitgangspunt voor alcoholpreventie is een integrale aanpak op het gebied van educatie, handhaving en regelgeving met het accent op preventie. Het meest succesvol zijn activiteiten die vooral de omgeving van de drinker beïnvloeden. En in die omgeving van de jonge drinker spelen alcoholverstrekkers, scholen en ouders een belangrijke rol. In dit preventie- en handavingsplan staat naast educatie voor jongeren, daarom ook de omgeving van de jonge drinker centraal. De in dit plan beschreven aanpak zijn deels activiteiten die nu ook al op basis van het Gezondheid- en Jeugdbeleid, en het gemeentelijk handavingsbeleid plaatsvinden. Daarnaast zullen nieuwe activiteiten gestart worden, met name op het terrein van handhaving en communicatie.

3 Acties om alcoholgebruik onder jongeren te voorkomen (Educatie/Preventie)

Bij deze acties gaat het om bewustwording en communicatie. Hoe kunnen we draagvlak creëren voor de norm 'onder de 18 jaar geen alcohol' en in de leeftijd van 18 tot 25 jaar met mate. Hierbij staan omgevingsgerichte educatieve activiteiten centraal. Daarbij onderscheiden we de volgende doelgroepen:

- alcoholholverstrekkers
- scholen
- ouders
- jongeren

Naast activiteiten op deze doelgroepen draagt overkoepelende publiekscommunicatie bij aan bewustwording.

3.1 Alcoholverstrekkers

Met de term alcoholverstrekkers worden alle personen bedoeld die verantwoordelijk zijn voor een adequate naleving van de eerder genoemde bepalingen in de DHW. Dat kunnen zijn horecaondernemers, barpersoneel, barvrijwilligers, portiers, caissières, filiaalmanagers etc. Van deze professionals wordt verwacht dat ze de leeftijdsgrens voor de verstrekking van alcohol kennen en naleven, evenals het verbod op doorschenken bij dronkenschap en het toelaten van personen in kennelijke staat van dronkenschap in de onderneming, vereniging of het evenement.

Acties:

- Overleg met sportverenigingen, buurtverenigingen, horecaoverleg over de wijze van handhaving van geen alcohol onder de 18, en beperkingen overmatig alcoholgebruik voor de 18-25 jarigen.
- Op basis van de uitkomsten van het overleg afspraken maken met alcoholverstrekkers, en waar mogelijk ondersteunen en stimuleren van activiteiten om doelstellingen van dit preventie-handhavingsbeleid te bereiken
- Aanmoedigen van gebruik van identiteitskaartlezer en polsbandjes door alcoholverstrekkers
- Sportverenigingen: verzorgen van een informatieavond over alcoholgebruik door het jongerenwerk op verzoek.
- Buurtverenigingen: verzorgen van een informatieavond over alcoholgebruik door het jongerenwerk op verzoek.
- IVA (Instructie Verantwoord Alcoholgebruik) aan vrijwilligers en barpersoneel (leeftijd vanaf 18 jaar) op verzoek door Novadic-Kentron en Jongerenwerk
- Preventieve alcoholtests bij evenementen, toernooien en clubfeesten bij verenigingen
- Horeca: aanpassen leeftijd op muurschildjes van 16 naar 18 jaar

3.2 Scholen

De school is een belangrijke pedagogische omgeving voor jongeren. Ook als het gaat om alcoholgebruik leren jongeren op school wat wel en niet verstandig is. Gedragsverandering creëren via voorlichtingsprogramma's blijkt lastig. Toch is het relevant dat jongeren geïnformeerd raken over de risico's van alcoholgebruik. Dat geldt niet alleen voor jongeren, maar ook voor hun ouders. Daarnaast is versterken weerbaarheid belangrijk. Weerbare jongeren kunnen ondanks druk van media, vrienden, omgeving of het aanbod, eigen keuzes maken om wel of niet te drinken. Een goed schoolprogramma besteedt ook aandacht aan regels voor leerlingen en personeel met betrekking tot alcoholgebruik bij schoolfeesten, kampen, excursies en studiereizen.

Op het Kempenhorstcollege is via het Convenant Schoolveiligheidsplan het beleid over alcoholgebruik vastgelegd. Daarnaast hanteert de school regels rondom alcoholgebruik. Onlangs is besloten geen alcohol meer te schenken bij activiteiten van de school (bv bij het gala). Deze regels moeten nog vastgelegd worden in het Schoolveiligheidsplan.

Acties:

Basisscholen:

- Aandacht voor alcoholpreventie op school via lesprogramma's (zoals Gezonde School en Genotmiddelen, Leefstijl) en gastlessen door jongerenwerker over alcoholgebruik
- Op verzoek verzorgen van ouderavonden.

Kempenhorstcollege:

- Aandacht voor alcoholpreventie via Gastlessen van de Stichting Voorkom en Jongerenwerk
- Stimuleren gebruik les/weerbaarheidsprogramma's (Gezonde School en Genotmiddelen, Cool Choice Day etc.)

- Stimuleren gebruik te maken van Preventieve alcoholtests bij feesten
- Op verzoek verzorgen van ouderavonden
- Vastleggen regels over beleid alcohol op school in schoolveiligheidsplan

3.3 Ouders en thuissituatie

Alcoholopvoeding

Ouders onderschatten systematisch hoeveel hun kinderen drinken. Ze denken bovendien veelal dat het gedrag van hun puber volledig wordt bepaald door leeftijdsgenoten, terwijl zij wel degelijk ook zelf invloed hebben op het alcoholgebruik van hun kinderen. De beschikbaarheid van alcohol in huis en het stellen van regels zijn geschikte instrumenten om alcoholgebruik tegen te gaan. Uit onderzoek blijkt dat kinderen van ouders die geen duidelijke regels hebben afgesproken en geen leeftijdsgrens hebben gesteld voor het drinken van alcohol al op jongere leeftijd beginnen met drinken. Ze drinken bovendien vaker dan jongeren waarvan de ouders wel een leeftijdsgrens hebben gesteld. Naast het stellen van regels zijn er andere beschermende factoren. Een slechte ouder-kind relatie en psychische problematiek of middelengebruik van de ouders zijn risicofactoren.

Uitgaansopvoeding

Ook door regels te stellen die niet expliciet gaan over alcoholgebruik, kunnen ouders invloed hebben op het alcoholgebruik van hun kind. Dan gaat het vooral over afspraken omtrent uitgaan, zoals staptijden en hoe vaak per week ze uit mogen.

Uitgaansopvoeding is nodig zodat ouders zich meer bewust zijn van de rol die ze kunnen spelen om de schade van middelengebruik tijdens het uitgaan te voorkomen of te beperken.

Acties:

- Via diverse relevante kanalen (GGD, Novadic-Kentron, Centrum voor Jeugd en Gezin, gemeentelijke website, lokale media, ouderavonden op scholen en in sportverenigingen) ouders voorlichten over een adequate opvoedstijl en worden zij gewezen op ondersteunende websites als www.hoepakjijdataan.nl en www.uwkinden.alcohol.nl.
- Op verzoek van ouders of verenigingen verzorgen van ouderavonden door Jongerenwerk, Novadic-Kentron of GGD.
- Bewustwording via publiekscommunicatie
- Aanbieden van informatie en cursussen voor ouders via het Centrum Jeugd en Gezin, zoals bijvoorbeeld Puber in huis (in samenwerking met Novadic-Kentron)

3.4 Jongeren

Jongeren worden bereikt via scholen en verenigingen. Ook het jongerencentrum heeft hierin een belangrijke rol. Via publiekscampagnes worden jongeren gewezen op de gevolgen van de Drank en Horecawet (bv boetes bij overtredingen). Nog onduidelijk is hoe jongeren die niet in Oirschot op school zitten bereikt worden.

Actie:

- Nagaan hoe jongeren in Oirschot die niet in Oirschot op school zitten, bereikt kunnen worden en zo nodig preventieve activiteiten voor hen opzetten

3.5 Publiekscommunicatie

Goed alcoholbeleid is niet vanzelfsprekend populair onder burgers en ondernemers. Maar aan draagvlak voor beleid kan wel gewerkt worden. Zeker in het geval van nieuwe regels zoals de 18-jaargrens voor alcoholverkoop is het verstandig in te zetten op draagvlak verhogende maatregelen.

Het is bekend dat de kennis rondom alcohol en de gevolgen van alcoholmisbruik kan bijdragen aan meer draagvlak voor alcoholbeleid. Dit thema leent zich daarom goed voor een lokale campagne die als doel heeft om aan draagvlak te werken voor de handhavende en regelgevende activiteiten die de gemeente op dit vlak uitvoert. Zowel voor ondernemers/verenigingen als ouders en hun kinderen is het van belang tekst en uitleg te krijgen bij de normen en regels die er in de samenleving zijn voor het gebruik en de verkoop van alcohol en de gevolgen van het niet nakomen van de regels (zoals geldboetes).

Actie:

- Communicatieplan opstellen

4 Uitvoering handhavingsbeleid en sanctiebeleid

Met de gewijzigde Drank- en Horecawet (per 1 januari 2013) is de gemeente toezichthouder geworden voor de hele DHW. Handhaving van de wetgeving rond alcohol is dus een relatief nieuwe taak voor de gemeente. Per 1 januari 2014 is de scope van controle nog groter geworden, aangezien de leeftijdsgrens voor alcohol is verhoogd van 16 jaar naar 18 jaar. Daarbij is geen extra budget ter beschikking gesteld door het Rijk. Het is dus van belang dat toezichts- en handhavingscapaciteit effectief en doelmatig ingezet wordt, rekening houdend met de beschikbare bestaande middelen.

4.1 Samenwerking met alcoholverstrekkers

De DHW biedt, vanwege de decentrale benadering sinds 2013, de ruimte voor nieuwe mogelijkheden om publiek-private samenwerking aan te gaan bij de uitvoering van de wet. Alcoholverstrekkers als horeca en detailhandel kunnen de gemeente ondersteunen bij het toezicht en de handhaving, maar meer nog bij het streven naar een klimaat waarin alcohol op verantwoorde wijze wordt aangeboden. Horeca en detailhandel hebben een belangrijke rol in de signalering van misstanden die een risico vormen voor een verantwoorde verstrekking van alcohol. Effectieve samenwerking met alcoholverstrekkers biedt kansen om te komen tot een doelmatige en effectieve inzet van gemeentelijke middelen in het kader van de DHW op momenten waarop zij daadwerkelijk nodig zijn. Het gaat om een constructieve samenwerking binnen vastgestelde kaders.

4.1.1 Zelfregulerend vermogen alcoholverstrekkers

Hoewel het verleidelijk is om een overtreding die begaan wordt door een ander direct te melden bij de gemeente, kan er eerst worden gekeken naar het zelfregulerend vermogen van de alcoholverstrekkers. Bij het zelfregulerend vermogen door alcoholverstrekkers gaan we uit van het principe van 'sociale controle' vanuit een collectief van ondernemers. Het elkaar aanspreken op onbewuste of zelfs bewuste misstanden dient een vanzelfsprekendheid te worden. Temeer omdat het hierbij niet enkel gaat om een gedeelde verantwoordelijkheid, maar ook een gedeeld belang (o.a. een zuivere branche).

Een functionele invulling van deze nieuwe rol voor alcoholverstrekkers is gebaat bij structuur. Om deze reden is het voorstel één collectief per branche of een combinatie te formeren. Het betreft:

- Commerciële horeca
- Detailhandel (supermarkten en slijterij).
- Paracommerciële verstrekkers (o.a. sportkantines)

Op 20 mei 2014 hebben we gesproken met vertegenwoordigers van horeca, supermarkten en slijterij over zelfregulering. Tijdens dat gesprek is naar voren gekomen dat er draagvlak is voor zelfregulering en collectieve afspraken voor de horeca en de detailhandel gezamenlijk. Die partners willen daarvoor één nieuw convenant sluiten. De paracommerciële verstrekkers benaderen we apart over zelfregulering, maar het is een stuk moeilijker om met die verstrekkers afspraken te maken over zelfregulering omdat het allemaal losse instanties zijn die niet verenigd zijn.

4.1.2 Horecaconvenant veiligheid

Afspraken tussen gemeente Oirschot, Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Oirschot en de politie regio Brabant-Zuidoost, afdeling Best, Oirschot en Son en Breugel, zijn vastgelegd in het horecaconvenant veiligheid 2012-2014. Voor de periode 2015-2017 willen we opnieuw een convenant sluiten.

4.2 Gemeentelijke taak

Een aantal taken wordt dus opgepakt door de horeca en detailhandel zelf. Tot de gemeentelijke taak behoren echter wel de volgende taken:

- Het behandelen van verzoeken vanuit het collectief
- Toezicht op het niet verstrekken van drank aan jongeren onder 18 jaar
- Toezicht op het niet doorschenken aan mensen die reeds teveel gedronken hebben
- Situaties met betrekking tot alcohol die zich niet bevinden bij de bovengenoemde branches van alcoholverstrekkers en dus niet tot een collectief behoren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan evenementen en hokken en keten.

Het is noodzakelijk dat de gemeente in staat is invulling te geven aan het toezicht en de handhaving dat door horeca en detailhandel niet ingevuld kan worden. Handhaving door gemeente wordt op deze manier pas als laatste middel ingezet, echter handhaving blijft de kritieke randvoorwaarde tot succes.

4.3 Handhavingsacties gemeente

De handhavingsacties van de gemeente zijn gebaseerd op de onder 4.2 geformuleerde gemeentelijke taken. De gemeente voert hiervoor controles uit:

- Leeftijdsgrenzencontrole bij alcoholverstrekkers en jongeren (met name hotspots met een risico)
- Dronkenschap inspecties: handhaving met betrekking tot het schenken aan dronken personen
- Controles bij tijdelijke activiteiten (met name bij evenementen)
- Incidentele controles bij meldingen en klachten

De politie zorgt voor veiligheid tijdens inspecties. Handhavers gemeente en politie vragen jongeren naar ID en werken samen met betrekking tot de aanpak van doortappen vanuit het Wetboek van Strafrecht en openbare dronkenschap (artikel 252 resp. 453).

Verdere uitwerking van de handhavingsacties worden beschreven in het "Handhaving beleid en Uitvoeringsprogramma Oirschot, dat jaarlijks wordt vastgesteld door het college van B&W.

Hierin wordt ook de door gemeente en politie jaarlijks vastgestelde hotspots (plekken waar veel jongeren komen) en de hotspots met een risico, meegenomen.

4.4 Sanctiebeleid gemeente

Op het moment dat het nodig is, zal gesanctioneerd worden door de gemeente en/of politie. Er zijn sancties voorhanden op grond van de DHW en de APV.

Als uitvloeisel van dit plan wordt het sanctiebeleid apart vastgesteld door de burgemeester en het college, waarin per overtreding door alcoholverstrekkers dan wel alcoholgebruikers uiteengezet is welke sanctie opgelegd wordt en via welke stappen deze toegepast wordt. Bij de invulling van het sanctiebeleid worden onderdelen van het Brabants Alcohol- en Horecasanctiebeleid betrokken.

4.5 Nalevingscommunicatie

Communicatie kan het effect van de handhaving versterken. Het kan bijdragen aan een verhoogde subjectieve pakkans en aan meer draagvlak voor de maatregelen. Het is van belang de communicatie naar de diverse doelgroepen in goed overleg binnen de gemeente en met betrokken partijen vorm te geven. Communicatie heeft tot doel het uitleggen van regels en het aanzetten tot betere naleving doel. De nalevingscommunicatie zal samen met de publiekscommunicatie zoals beschreven in hoofdstuk 3.5 worden opgepakt.

5 Regelgeving

Ook via regelgeving kan het beleid rondom alcoholgebruik vorm worden gegeven, onder andere via de Algemene Plaatselijke Verordening en het aanvragen van vergunningen.

Met ingang van 2014 zijn artikelen over beleid Happy Hours en schenktijden paracommercie. in de APV van de gemeente Oirschot opgenomen

5.1 Beperken Happy hours

Onderzoek laat zien dat de prijs van alcohol een belangrijke voorspeller is voor gebruik. Met het beperken van Happy hours kan het drinkgedrag worden beïnvloed.

In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente Oirschot is over Happy hours het volgende opgenomen:

"Ter bescherming van de volksgezondheid en in het belang van de openbare orde is het verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende dranken te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 90% van de prijs die in de betreffende horecalokaliteit of op het betreffende terras gewoonlijk wordt gevraagd."

De DHW maakt het niet mogelijk Happy hours geheel te verbieden, maar de meest excessieve acties (meer dan 10% korting) zijn afgetopt middels de verordening.

5.2 Beperken schenktijden paracommercie

Het vastleggen van de schenktijden in de paracommercie is een wettelijke verplichting voor gemeenten. Het beperken van schenktijden niet.

In de APV is het volgende opgenomen:

Paracommerciële rechtspersonen verstrekken uitsluitend alcoholische drank gedurende de toegestane openingstijden die volgen uit artikel 2.29 van de APV. De schenktijd eindigt een kwartier voor de in artikel 2.29 genoemde sluitingstijd (zie gewijzigde en nieuwe artikelen in de APV 2014).

5.3 Voorwaarden bij evenementen

Bij evenementen is de naleving op leeftijdsgrens en dronkenschap lastig. Door de schaalgrootte, tijdelijke personeelskrachten en het gebrek aan een structurele controlesystematiek is de naleving vaak slecht. Door voorwaarden te stellen bij de aanvraag voor een vergunning voor een evenement kan dit deels worden ondervangen.

In het aanvraagformulier vergunning voor een evenement van de gemeente Oirschot is drankvertrekking een van de onderwerpen. De genoemde maatregelen om het alcoholgebruik onder de 18 te voorkomen zijn nog vrijblijvend.

Actie:

- Maatregelen om alcoholgebruik onder de 18 te voorkomen als verplicht onderdeel opnemen in het aanvraagformulier vergunningen voor een evenement

6 Te behalen resultaten

De cijfers uit de Jeugdmonitor 12 t/m 18 jaar 2011-2012 van GGD Brabant-Zuidoost worden gebruikt als referentiepunt om de resultaten voor het alcoholgebruik beneden de wettelijke leeftijdsgrenzen te kunnen meten. Eind 2015 wordt opnieuw de Jeugdmonitor gehouden en begin 2016 zullen hiervan de resultaten bekend zijn.

De gemeentelijke handhavingstaken op het gebied van de Drank- en Horecawet zijn relatief nieuw en de nieuwe werkwijze in dit plan daaromtrent ook. Dit betekent dat vanaf 1 juli 2014 een nulmeting uitgevoerd kan worden. De cijfers uit de periode van 1 juli 2014 tot 1 juli 2015 worden om die reden gebruikt als basisjaar.

6.1. Resultaten

Het streven is eind 2016 de volgende resultaten bereikt te hebben:

1. Het alcoholgebruik beneden de wettelijke leeftijdsgrenzen is verminderd ten opzichte van de cijfers uit de Jeugdmonitor 12 t/m 18 jaar 2011-2012 van GGD Brabant-Zuidoost (eerste meting eind 2015, daarna om de 4 jaar)
2. De alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde en veiligheid (bijvoorbeeld: overlast, agressie en geweld) is afgenomen ten opzichte van het basisjaar;
3. De naleving van alcoholgerelateerde wet- en regelgeving door alcoholverstrekkers en jongeren, o.a. DHW en APV is verbeterd ten opzichte van het basisjaar.
4. Partijen (alcoholverstrekkers, onderwijs, ouders en jongeren) in Oirschot zijn geïnformeerd over op te leggen sancties bij alcoholgerelateerde overtredingen

6.2. Indicatoren

Om de te behalen resultaten te kunnen meten, worden in ieder geval de onderstaande indicatoren gebruikt.

1. Alcoholgebruik beneden de wettelijke leeftijdsgrenzen:
  - Cijfers uit de Jeugdmonitor 12 t/m 18 jaar van GGD Brabant-Zuidoost;
  - Aantal geregistreerde alcoholgerelateerde meldingen en processen-verbaal bij politie en HALT
2. Alcohol gerelateerde verstoring van de openbare orde en veiligheid
  - Aantal geregistreerde alcohol gerelateerde meldingen bij politie;
  - Aantal geregistreerde alcohol gerelateerde meldingen bij gemeente.
3. Naleving van alcoholgerelateerde wet- en regelgeving:
  - Aantal alcoholgerelateerde processen-verbaal opgelegd door politie;
  - Controle verslagen vanuit handhaving gemeente
  - Waarschuwingbrieven gemeente
  - Sanctiebeschikkingen gemeente
  - Aantal meldingen bij de gemeente
4. Informatieverstrekking in media, zoals website gemeente, plaatselijke weekbladen etc.

7 Uitvoering

Coördinatie binnen gemeente

Bij de uitvoering drank-en horecawetgeving zijn verschillende afdelingen binnen de gemeente betrokken, zoals vergunningen, veiligheid, volksgezondheid, jeugd en naleving. Een integrale benadering vanuit de gemeente is van belang voor een goede uitvoering van de wet. De gemeentelijke betrokkenen zullen hierover intern afstemmen. Het team wordt gecoördineerd door de beleidsambtenaar volksgezondheid. Bestuurlijke trekker is de burgemeester en de wethouder volksgezondheid

Tijdsinvestering:

Preventie	3 uur per week (zit in huidige formatie-uren)
Handhaving	6 uur per week (zit in huidige formatie-uren)
Communicatie	1 uur per week (zit in huidige formatie-uren)

Werkgroep Preventie-en Handhavingsbeleid Alcohol

Bij de voorbereiding van het Preventie Handhavingsplan Gemeente Oirschot is een werkgroep gevormd met verschillende organisaties die betrokken zijn bij het alcoholbeleid van de gemeente.

Deze werkgroep zal worden voortgezet en bestaat uit vertegenwoordigers van de volgende organisaties:

- Politie
- Halt
- Jongerenwerk
- GGD Brabant-Zuidoost
- Novadic-Kentron
- Gemeente

De werkgroep komt 4 keer per jaar bij elkaar. Trekker is de beleidsambtenaar volksgezondheid van de gemeente. De werkgroep neemt een deel van de uitvoering van dit plan op zich (zie bijlage uitvoeringsplan). Daarnaast zal zij de voortgang bewaken, en jaarlijks de resultaten evalueren.

8 Evaluatie

Jaarlijks in de maand juni inventariseert de werkgroep Preventie-Handhavingsbeleid Alcohol welke acties wel/niet zijn uitgevoerd en op welke acties bijgestuurd moet worden of extra actie op ondernomen moet worden. Eind 2016 en eind 2018 inventariseert de werkgroep welke resultaten behaald zijn. Zij doet dit aan de hand van de resultaten van de GGD monitor en op basis van de beschreven indicatoren.

Gegevensbronnen

Brief ministerie VWS betreffende Wijziging Drank- en Horecawet per 1 januari 2014

Model Preventie- en Handhavingsplan: Voor de uitvoering van de Drank- en Horecawet, Trimbosinstituut, 13 maart 2014

Drank en Horecawet: www.wetten.overheid.nl

Nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2011 t/m 2014 van de gemeente Oirschot

<http://www.ggdbzo.nl/ljnf/pijlers/>

Jeugdmonitor 12 t/m 18 jarigen, 2011-2012 Oirschot, GGD Brabant-Zuidoost

Volwassenmonitor 19 t/m 64 jarigen 2012-2013 Oirschot, GGD Brabant-Zuidoost

www.veiligengezonduitgaan.nl

<http://www.om.nl/onderwerpen/alcohol/>

<http://www.heerbeek.nl>

Wetboek van Strafrecht en openbare dronkenschap (artikel 252 resp. 453).

APV 2014 Gemeente Oirschot

Horecaconvenant veiligheid 2012-2014 tussen de gemeente Oirschot, de horecaondernemers in de gemeente Oirschot en de politie afdeling B.O.S.

Brabants Alcohol- en Horecasanctiebeleid, Brabantse werkgroep nieuwe Drank- en Horecawet, 28 maart 2013

Aanvraagformulier vergunningen voor een evenement, algemene plaatselijke verordening en brandveiligheidsverordening 2012, gemeente Oirschot.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Oirschot op 24 juni 2014.

Bijlage: Actielijst

1 Acties om alcoholgebruik onder jongeren te voorkomen (Educatie/preventie)

Acties	Organisatie(s)	Tijdspad
Overleg met sportverenigingen, buurtverenigingen, horecaoverleg over de wijze van handhaving van geen alcohol onder de 18, en beperkingen overmatig alcoholgebruik voor de 18-25 jarigen	Gemeente en Werkgroep	Looptijd nota
Op basis van de uitkomsten van het overleg afspraken maken met alcoholverstrekkers, en waar mogelijk ondersteunen en stimuleren van activiteiten om doelstellingen van dit preventie-handhavingsbeleid te bereiken	Gemeente en Werkgroep	Looptijd nota
Aanmoedigen van gebruik van identiteitskaartlezer en polsbandjes door alcoholverstrekkers	Gemeente en Werkgroep	2 ^e helft 2014, 1 ^e helft 2015
Sportverenigingen: verzorgen van een informatieavond over alcoholgebruik	Jongerenwerk	Looptijd nota
Buurtverenigingen: verzorgen van een informatieavond over alcoholgebruik	Jongerenwerk	Looptijd nota
IVA (Instructie Verantwoord Alcoholgebruik) aan vrijwilligers en barpersoneel (leeftijd vanaf 18 jaar) op verzoek	Novadic-Kentron en Jongerenwerk	Looptijd nota
Preventieve alcoholtests bij evenementen, toernooien en clubfeesten bij verenigingen	Politie	Looptijd nota
Horeca: aanpassen leeftijd op muurschildjes van 16 naar 18 jaar	Gemeente en Horeca	2 ^e helft 2014
Basisscholen: - Aandacht voor alcoholpreventie op basisschool via lesprogramma's (zoals Gezonde School en Genotmiddelen, Leefstijl) en gastlessen door jongerenwerker over alcoholgebruik - Op verzoek verzorgen van ouderavonden	Jongerenwerk en GGD BZO	Looptijd nota
Kempenhorstcollege - Aandacht voor alcoholpreventie via Gastlessen van de Stichting Voorkom en Jongerenwerk - Stimuleren gebruik les/weerbaarheidsprogramma's (Gezonde School en Genotmiddelen, Cool Choice Day etc.) - Stimuleren gebruik te maken van Preventieve alcoholtests bij feesten - Op verzoek verzorgen van ouderavonden - Vastleggen regels over beleid alcohol op school in schoolveiligheidsplan	Stichting Voorkom Jongerenwerk Novadic-Kentron GGD BZO Kempenhorstcollege gemeente en politie	Looptijd nota
Via diverse relevante kanalen (GGD, Novadic-Kentron, Centrum voor Jeugd en Gezin, gemeentelijke website, lokale media, ouderavonden op scholen en in sportverenigingen) ouders voorlichten over een adequate opvoedstijl en worden zij gewezen op ondersteunende websites als www.hoepakjijdataan.nl en www.uwkindenalcohol.nl .	GGDBZO Novadic-Kentron CJG	Vanaf 2015

Op verzoek van ouders of verenigingen verzorgen van ouderavonden	Jongerenwerk Novadic-Kentron GGD BZO	Looptijd nota
Aanbieden van informatie en cursussen voor ouders via het Centrum Jeugd en Gezin, zoals bijvoorbeeld Puber in huis (in samenwerking met Novadic-Kentron)	CJG en Novadic-Kentron	Looptijd nota
Nagaan hoe jongeren in Oirschot die niet in Oirschot op school zitten, bereikt kunnen worden en zo nodig preventieve activiteiten voor hen opzetten	Jongerenwerk	Vanaf 2015
Communicatieplan opstellen en uitvoeren	Gemeente en Werkgroep	2 ^e helft 2014 opstellen plan, uitvoering looptijd nota

2 Uitvoering handhavingsbeleid en handhavingsacties

Bij draagvlak vormgeven zelfregulerend vermogen horeca en detailhandel en paracommerciële verstrekkers en vastleggen in convenanten.	Gemeente, horeca en detailhandel, paracommerciële verstrekkers, politie, werkgroep	2 ^e helft 2014
Opstellen en vaststellen Handhaving beleid en Uitvoeringsprogramma Oirschot (Hup) en vaststellen Hotspots	Gemeente en politie	jaarlijks
Opstellen en vaststellen Sanctiebeleid	Gemeente en politie	2014
Nalevingscommunicatie (zie onder onderdeel 1: communicatieplan opstellen en uitvoeren)	Gemeente Werkgroep	Looptijd nota

3 Regelgeving

Maatregelen om alcoholgebruik onder de 18 te voorkomen als verplicht onderdeel opnemen in het aanvraagformulier vergunningen voor een evenement	gemeente	2 ^e helft 2014
---	----------	---------------------------